

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

naziv **KONTINUIRANA AMBULANTNA PERITONEALNA DIALIZA (CAPD) PRI OTROKU**

koda **20.12**

Ključne besede: **Otrok, vtok, iztok, kopel**

Namen aktivnosti:

Zagotoviti varno izmenjavo dializne raztopine.
Zagotoviti ustrezno raven presnovnih produktov in elektrolitov v telesu ter tekočinsko ravnovesje.

Potrebni pripomočki:

- 2 zaščitni obrazni maski ali 3 pri otrocih do treh let
- lepilni trak za pritrditev
- 1 predpisana in na telesno temperaturo ogreta dializna raztopina
- 1 jodov pokrovček
- 1 jodova objemka
- 2 plastični ščipalki
- 2 čisti kompresi
- 1 vzmetna tehtnica
- 1 kuhinjska tehtnica
- 1 infuzijsko stojalo
- 1 koš za komunalne odpadke

Predvideni čas izvajanja protokola (aktivnosti):

40 minut

Skrbnik protokola aktivnosti zdravstvene in babiške nege:

Sekcija MS in ZT za področje nefrologije, dialize in transplantacije

Potrebno število oseb za izvedbo aktivnosti:

2

odgovorna oseba protokola:

Mirjana Rep dipl. m. s.

omejitve, pripombe

Aktivnost ZBN lahko izvede:

bolničar	NE	
tehnik zdravstvene nege	DA	<i>pod določenimi pogoji (omejitve)</i>
diplomirana medicinska sestra	DA	
diplomirana babica	NE	

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

Izvedba aktivnosti zdravstvene nege:

1.	Razkuži roke nadene zaščitno obrazno masko razkuži roke
2.	odstranimo ovoj dvojne vrečke, preverimo bistrost tekočine in nepoškodovanost vrečke
3.	ločimo cevje dvojne vrečke cevje zvijemo pod polno vrečko tako, da barvna zaščita na koncu cevja visi prosto čez rob delovne površine
4.	razkužimo roke, odpremo ovoj jodove objemke, razkužimo roke
5.	z eno roko odstranimo zaščitni pokrovček cevja vrečk
6.	z drugo roko namestimo jodovo objemko na konec cevja, da sede v zarezo cevje je še vedno varno zvito pod vrečko z dializno raztopino
7.	preverimo, če je notranja zapora pretočnega seta zaprta
8.	z eno roko držimo pretočni set, z drugo odstranimo jodov pokrovček in ga zavržemo
9.	cevje vrečke z nameščeno jodovo objemko (pretočnega seta ne vrtimo!) povežemo s pretočnim setom
10.	prazno iztočno vrečko položimo na tehtnico na tleh
11.	odvijemo notranjo zaporo pretočnega seta
12.	s prsti preverjamo temperaturo iztočnega cevja; ko je hladno, je iztok končan po končanem iztoku zapremo notranjo zaporo na pretočnem setu
13.	težo dializata zapišemo v dokumentacijo in primerjamo s predhodnim vtokom
14.	vrečko s svežo dializno raztopino obesimo na tehtnico na stojalu, prelomimo zeleni zatič v vtočnem cevju, odpremo ščipalko na vtočni cevi in spiramo cevje, dokler tekočina ne iztisne vsega zraka v iztočno vrečko (15 sek.)
15.	zažmemo cevje obeh vrečk s ščipalkama in naravnamo tehtnico na 2 kg; odpremo notranjo zaporo na pretočnem setu, sprostimo ščipalko na vtočni vrečki in vtočimo predpisano količino dializne raztopine v pacientov trebuh (približno 10-15 min), po končanem vtoku zažmemo cevko za vtok s

opombe:

<i>zagotovimo uporabo sterilne raztopine zagotovimo aseptično uporabo sterilnih pripomočkov in materiala</i>
<i>zagotovimo aseptično menjavo</i>
<i>omogočimo pretok med katetrom za peritonealno dializo in cevjem</i>
<i>omogočimo prosti pad dializata iz trebuha v iztočno vrečko, omogočimo natančno tehtanje iztočenega dializata</i>
<i>vzpostavimo iztok dializata iz trebušne votline</i>
<i>zagotovimo, da iz trebušne votline izteče ves dializat upoštevamo težo prazne vrečke, ker so pri otrocih majhni vtočni volumni</i>
<i>ugotovimo morebitni zastanek tekočine v telesu; ugotovimo količino ultrafiltracije</i>
<i>zrak in morebitne bakterije bodo odstranjeni iz cevja</i>
<i>količino vtoka preverjamo na tehtnici, da vtočimo predpisano količino dializne raztopine</i>

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

	ščipalko in zapremo notranjo zaporo na pretočnem setu	
16.	odpremo jodov pokrovček in si razkužimo roke	<i>pretočni set je do naslednje uporabe zaščiten pred okužbo</i>
17.	z eno roko trdno držimo pretočni set, z drugo roko pa ločimo cevje od pretočnega seta in ga spustimo na tla. Nato konico pretočnega seta zapremo z jodovim pokrovčkom	<i>pretočni set je do naslednje uporabe zaščiten pred okužbo</i>

Opombe, omejitve protokola:

TEHNIK ZDRAVSTVENE NEGE:

ZT deluje v okviru svojih kompetenc. Zdravstveno vzgojo in učenje otrok in staršev za samostojno izvajanje PD izvaja diplomirana medicinska sestra. Po opravljenem izobraževanju PD izvajajo starši otrok samostojno v domačem okolju.

DMS in ZT delujeta skupaj vsak na svojem področju vendar enotno za doseganje skupnega cilja. Pomagati pacientu k čim višji stopnji samooskrbe, ga spodbuja, vodi in spoštuje razvoj občutka osebne vrednosti.

Pri otrocih do treh let ali po potrebi druga oseba z animacijo skrbi za varnost posega. Možni zapleti (če pride do zapletov, mora MS ustrezno ukrepati, o težavah obvesti zdravnika, ki odredi ustrezno zdravljenje ali poseg) :

1. **Onesnaženje pretočnega seta** - če je pretočni set onesnažen, ga je treba takoj zamenjati.
2. **Mehanska poškodba dializne vrečke** - če je dializna vrečka poškodovana, je ne smemo uporabljati, ker bi lahko vnesli mikroorganizme v trebuh, zato jo zamenjamo.
3. **Otežen vtok ali iztok dializne tekočine** - če je otežen iztok dializata, moramo pacienta namestiti v tak položaj, da bomo omogočili lažji iztok. Če pa gre za zamašitev lumna pretočnega seta (fibrin), le-tega prebrizgamo s heparinsko mešanico po zdravnikovih navodilih.
4. **Pacient lahko ima bolečine v predelu trebuha** - če ima pacient med menjavo bolečine, poskrbimo, da dializno raztopino iztočimo in vtočimo počasneje.
5. **Spremenjena barva dializata** - po končani menjavi preverimo barvo dializata in ga po zdravnikovem navodilu damo na mikrobiološki pregled.

Temeljna literatura:

1. EDTNA/ERCA. Peritonealna dializa. Priročnik za klinično prakso. 2009.
2. Kovač D, Lindič J, Malovrh M, Pajek J. Bolezni ledvic. 3. izd. Ljubljana: Klinični oddelek za nefrologijo, Univerzitetni klinični center; 2014.
3. Krediet RT. The physiology of peritoneal solute transport and ultrafiltration. In: Gokal R, Khanna R, Krediet RT, et al., eds. Textbook of peritoneal dialysis. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers; 2000.
4. Ponikvar R (ur.), Buturovič-Ponikvar J (ur.). Dializno zdravljenje. V: Novljan G. Peritonealna dializa. Ljubljana: Klinični oddelek za nefrologijo, Pediatrična klinika, 2005: 227-42.
5. Washburn KK, Currier H, Salter KJ, et al. Surgical Technique for Peritoneal Dialysis Catheter Placement in the Pediatric Patient: a North American Survey. Adv Perit Dial 2004; 20: 218-21.

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

	organ, ki izdaja sklep o ustreznosti:	številka sklepa:	datum:	odgovorna oseba:
sklep skrbnika nacionalnega protokola	Sekcija MS in ZT za področje nefrologije, dialize in transplantacije	3/2014	13.11.2014	<i>Mirjana Rep</i>
I. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Delovna skupina za nacionalne protokole ZBN	1/15	06.02.2015	<i>Majda Oštir</i>
II. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Upravni odbor Zbornice Zveze	583/32	08.04.2015	<i>Darinka Klemenc</i>
III. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego pri MZ	04-03a/04-2015	17.06.2015	<i>mag. Branko Bregar</i>

Dokument objavljen na spletni strani Zbornice – Zveze dne **29.09.2015**

Nacionalni protokol se uporablja najmanj do: **28.09.2017**